

การบริหารงานวิชาการด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของ
บุคลากรในโรงเรียนมัธยมศึกษา เครือข่ายสหวิทยาเขตวังจันทน์ จังหวัดพิษณุโลก
Participative Academic Administration in Research to Improve the Quality of
Education of the Personnel in Secondary School United campus Wangchan
Phitsanulok Province

ภักดิ์ธิดา วงศ์สวัสดิ์¹, จารุวรรณ นาดัน²

Pakthida Wongsawat¹, Jaruwan Natun²

Corresponding Author E-mail: pakthida.w@psru.ac.th

Received: 2023-03-09; Revised: 2023-05-14; Accepted: 2023-05-29

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรในโรงเรียนมัธยมศึกษา เครือข่ายสหวิทยาเขตวังจันทน์ จังหวัดพิษณุโลก เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรคือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา เครือข่ายสหวิทยาเขตวังจันทน์ จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 6 โรงเรียน รวมทั้งสิ้นจำนวน 246 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน จำนวน 152 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 14 คน ใช้การเลือกแบบเจาะจง และครู จำนวน 138 คน ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ หากคุณภาพของแบบสอบถามโดยการหาค่า IOC เลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีค่า IOC ระหว่าง 0.60 - 1.00 และหาคุณภาพด้านความเชื่อมั่นโดยหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า

การบริหารงานวิชาการด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรในโรงเรียนมัธยมศึกษา เครือข่ายสหวิทยาเขตวังจันทน์ จังหวัดพิษณุโลก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน และด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

คำสำคัญ: การบริหารงานวิชาการด้านการวิจัย, การพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยการมีส่วนร่วม

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

¹ Student in Master of Education Degree, Field in Education Administration, Pibulsongkram Rajabhat University

² อาจารย์ที่ปรึกษา, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

² Advisor, Field in Education Administration, Faculty of Education, Pibulsongkram Rajabhat University

Abstract

This research aimed to study Participative Academic Administration in Research to Improve the Quality of Education of the Personnel in Secondary School United campus Wangchan Phitsanulok Province. The population is school administrators and teachers in secondary schools. The inter-campus network, Wang Chan, Phitsanulok Province, consisting of 6 schools, totaling 246 students. The size of the sample was determined by using the tables of Craigie and Morgan, 152 students consisting of 14 school administrators using Purposive Sampling and 138 teachers using Simple Random Sampling. The research instrument was a five-level rating scale questionnaire. The quality of the questionnaire was determined by finding the IOC value, selecting only questions with an IOC value between 0.60-1.00 and finding the quality of confidence, Cronbach's Alpha Coefficient had a confidence value of 0.97. The statistics used in data analysis were mean and standard deviation. The research results were found that;

Participative Academic Administration in Research to Improve the Quality of Education of the Personnel in Secondary School United campus Wangchan Phitsanulok Province Overall, it was at a high level. And when considering each aspect, it was found that they were at a high level in all aspects. Sorted in descending order of average as follows: Participation in the evaluation Participation in receiving benefits Participation in operations and participation in decision-making.

Keywords: Academic Administration in Research, Participation in Improving the Quality of Education

บทนำ

การศึกษาเป็นกระบวนการถ่ายทอดความรู้และความดี ทำให้เกิดความเจริญงอกงามขึ้นในตัวบุคคล ช่วยให้บุคคลนั้นมีการพัฒนาชีวิตไปในทางที่ดีขึ้น รู้จักใช้ปัญญาที่เกิดจากการเรียนรู้ที่นำมาแก้ปัญหา สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างดีและมีความสุข นอกจากนี้การศึกษายังเป็นกระบวนการพัฒนากาย จิต และปัญญา ทำให้มนุษย์มีความสมบูรณ์ในตัวเองมากยิ่งขึ้น (พระปลัดสุรเชษฐ์ สุรเชฐโจ. 2561: 83) การศึกษาที่ดำเนินไปอย่างถูกต้องเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ จะสร้างสมดุลกลมกลืนกันกับการพัฒนาคนในด้านต่าง ๆ เป็นอย่างดี การให้การศึกษากับประชาชนเป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และเป็นรากฐานของการพัฒนาประเทศชาติ ดังนั้นการจัดการศึกษาจะประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด จึงขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพของหน่วยงานต่าง ๆ ที่รับผิดชอบในด้านการศึกษา ซึ่งจำเป็นจะต้องได้รับการสนับสนุน และการส่งเสริมเพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รวมทั้งแผนการศึกษาแห่งชาติ ทั้งนี้เพื่อพัฒนาประเทศชาติให้ทันต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปของกระแสโลกาภิวัตน์ในโลกศตวรรษที่ 21 (จิตรา แก้วมะ. 2564: 236)

โดยแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 มีเป้าหมายพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพการจัดการศึกษา โดยมุ่งเพิ่มโอกาสและความเสมอภาคในการเข้าถึงบริการการศึกษาที่มีคุณภาพและมาตรฐานของประชาชนทุกช่วงวัย ทุกกลุ่มเป้าหมาย เพิ่มประสิทธิภาพของการบริหารจัดการศึกษาทุกระดับ พัฒนากำลังคนที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนาประเทศ และสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของทุกภาคส่วนในสังคมผ่านการสร้างความรู้ความเข้าใจ การรับรู้การยอมรับและพร้อมที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนด และมียุทธศาสตร์การผลิตและพัฒนาากำลังคน การวิจัยและนวัตกรรม เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2560: 141)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ซึ่งเป็นหน่วยงานภายใต้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีภารกิจที่จะต้องบริหารการศึกษาให้ได้มาตรฐานให้นักเรียนมีคุณภาพ ซึ่งในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยทั่วไปมีภารกิจการบริหารงานหลัก 4 ด้าน คือ การบริหารทั่วไป การบริหารงบประมาณ การบริหารบุคคล และการบริหารวิชาการ โดยเฉพาะการบริหารวิชาการถือเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษา มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ ส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูต้องตระหนักให้มีความสำคัญกับงานวิชาการ (สุธรรม ธรรมทัศนานนท์. 2562: 197)

การบริหารงานวิชาการจะประสบความสำเร็จได้จะต้องอาศัยการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม ซึ่งเป็นการบริหารที่ผู้บริหารใช้การจูงใจให้บุคคลผู้ปฏิบัติงานหรือบุคคลผู้ที่เกี่ยวข้องได้มีโอกาสมีส่วนร่วมในการคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติงาน ร่วมรับผิดชอบ เพื่อพัฒนางานที่ปฏิบัติให้มีคุณภาพสูงสุด ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลได้มีส่วนเกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานร่วมกัน ทั้งในทางตรงหรือทางอ้อม โดยมีความเกี่ยวข้องกับลักษณะของการรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ และร่วมประเมินผล โดยให้ทุกฝ่ายได้ปฏิบัติหน้าที่และความรับผิดชอบร่วมกัน จนบรรลุเป้าหมายขององค์กรได้ จึงมีความจำเป็นที่ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู ทีมงาน รวมไปถึงคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต้องมีส่วนร่วมในการบริหาร การศึกษา โดยมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น การวางแผน การตัดสินใจ การปฏิบัติงาน การติดตามตรวจสอบและ ประเมินผล โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นวิธีที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการทำงาน เป็นวิธีการที่สามารถ นำมาใช้ได้ทุกระดับ จะช่วยให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการ เป็นปัจจัยเกื้อหนุนต่อการพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาควรใช้แนวทางและวิธีการบริหารแบบมีส่วนร่วมนำไป ประยุกต์ใช้ในการทำงานในหน่วยงานและสถานศึกษา โดยเฉพาะการบริหารงานวิชาการที่จะต้องส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้นำทางวิชาการมีความสามารถในการทำงานร่วมกับครู ให้คำแนะนำและประสานงาน ให้ทุก คนทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ นำไปสู่การบรรลุจุดประสงค์ของสถานศึกษา (นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ, และอินดา ศิริวรรณ. 2560: 177)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ได้ดำเนินการตามแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ.2562-2565) ในด้านคุณภาพการจัดการศึกษา ซึ่งผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินำขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในภาพรวม คะแนนกลุ่มสาระการเรียนรู้หลักลดลงจากเดิม แต่สูงกว่า ระดับประเทศ และสูงกว่าสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แม้ผลการประเมินบางรายการจะอยู่ในระดับที่น่า พพอใจ แต่ยังมีบางรายการไม่เป็นที่น่าพอใจ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ถือเป็นการกิจสำคัญ ที่ต้องเร่งส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ปรากฏเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะตัวผู้เรียนหรือนักเรียนทุกคนที่ จะต้องได้รับการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ในทุก ๆ ด้าน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์. 2562: 14) และแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2565 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ มีนโยบาย และพันธกิจที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้มีความเป็นเลิศทางวิชาการเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน มีกลยุทธ์ที่เพิ่ม ประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา โดยให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษามีการพัฒนากระบวนการบริหาร จัดการและการมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิภาพ เหมาะสมกับบริบท มีกิจกรรมปฏิรูปในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนสู่ การเรียนรู้ฐานสมรรถนะ เพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ซึ่งมีเป้าหมายให้ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหาร การศึกษามีสมรรถนะในการบริหารงานวิชาการ มีภาวะผู้นำทางวิชาการ มีจิตวิทยาในการส่งเสริมและสร้างขวัญกำลังใจใน การจัดการเรียนรู้ และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีในการร่วมมือกับบุคคล หน่วยงาน และชุมชนในการส่งเสริมและสร้างระบบนิเวศ การเรียนรู้ที่ปลอดภัยสำหรับผู้เรียน และมีเป้าหมายเชิงผลลัพธ์ให้บุคลากร ผู้บริหารและครูผู้สอน สามารถพัฒนานวัตกรรม การศึกษาโดยใช้กระบวนการวิจัยเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พัฒนาสมรรถนะที่สำคัญและคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์. 2565: 53-59) จึงเป็น บทบาทและภารกิจที่สำคัญของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ใน การดำเนินการตามแผนปฏิบัติการส่งเสริมการจัดการศึกษาค้นคว้าและวิจัยเพื่อแสวงหาองค์ความรู้ใหม่ ๆ มาปรับปรุงและ พัฒนาการศึกษาศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและครูดำเนินการวิจัยร่วมกันตั้งแต่การกำหนด ปัญหา วิเคราะห์สาเหตุ เรียนรู้วิธีการที่จะแก้ปัญหา ออกแบบการวิจัย วิเคราะห์ผล พร้อมทั้งออกแบบและปฏิบัติตามความ ต้องการที่กำหนดไว้จนถึงการอภิปรายผลการวิจัย (โรงเรียนคันไช้พิทยาคม. 2565: ออนไลน์)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการบริหารงานวิชาการด้านการวิจัยเพื่อ พัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรในโรงเรียนมัธยมศึกษา เครือข่ายสหวิทยาเขตวังจันทน์ จังหวัดพิษณุโลก เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางแผน พัฒนาปรับปรุงการบริหารงานวิชาการด้านการวิจัยในโรงเรียนให้บรรลุเป้าหมายอย่างมี ประสิทธิภาพและสอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 และแผนปฏิบัติการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรในโรงเรียนมัธยมศึกษา เครือข่ายสหวิทยาเขตวังจันทน์ จังหวัดพิษณุโลก

การทบทวนวรรณกรรม

การบริหารงานวิชาการด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยการมีส่วนร่วม

การบริหารงานวิชาการด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการขับเคลื่อนการพัฒนา เพื่อพัฒนาครูในการร่วมกันสร้างรูปแบบการพัฒนาครูในการจัดการเรียนการสอน โดยมีจุดเน้นอยู่ที่การมีส่วนร่วมระหว่างผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนและบุคคลที่ปฏิบัติงานในองค์กร หน่วยงาน หรือชุมชนในฐานะเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับปัญหาการวิจัยที่เกิดขึ้นจริงที่ได้จากการสืบค้นแบบมีส่วนร่วมระหว่างมุมมองของบุคคลและจะถูกนำไปใช้สำหรับปรับปรุงแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างทันที่ (องอาจ นัยวัฒน์. 2561: 335) และการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเป็นรูปแบบของการวิจัยที่นักวิจัยมีความเกี่ยวข้องในฐานะเป็นผู้มีส่วนร่วมในกิจกรรมขององค์กร เป็นการนำแนวคิดและวิธีการวิจัยมาใช้ในการศึกษาโดยผู้ที่มีส่วนร่วมในกระบวนการวิจัยช่วยกันแสวงหารูปแบบของการพัฒนา มีการพัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์วิจารณ์ของผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อแก้ปัญหาและปรับปรุงสภาวะความเป็นอยู่และวิถีชีวิตตลอดจนการเปลี่ยนแปลงสภาพโครงสร้างและความสัมพันธ์พื้นฐานในสังคมของตนเอง (สมโภชน์ อเนกสุข. 2559: 69)

การบริหารงานวิชาการด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยการมีส่วนร่วม เป็นการศึกษาค้นหาความรู้ความจริง แนวคิด วิธีการ และนวัตกรรมการศึกษา การดำเนินงานการวิจัยต้องใช้การมีส่วนร่วม เพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงปรับปรุงพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพการศึกษาตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาหรือมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้ซึ่งมีนักวิชาการและหน่วยงานทางการศึกษา ได้กล่าวไว้ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ (2560: 21) ได้กล่าวว่า นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติในยุทธศาสตร์ที่ 4 คือ การพัฒนาความเข้มแข็งและความร่วมมืออย่างยั่งยืนของเครือข่ายองค์กรบริหารงานวิจัยแห่งชาติ และเครือข่ายวิจัยทั้งในและต่างประเทศ รวมทั้งร่วมมือกับเครือข่ายในการสร้างบุคลากรทางการวิจัยที่มีคุณภาพ มีแผนงานพัฒนาเครือข่ายวิจัยที่เข้มแข็งอย่างยั่งยืน กำหนดผลผลิตของยุทธศาสตร์ ไว้ดังนี้

1. เครือข่ายวิจัยภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งระดับชาติ ภูมิภาค และเครือข่ายความร่วมมือด้านการวิจัยกับต่างประเทศ รวมถึงภาคเอกชนที่มีความเข้มแข็งมีจำนวนมากขึ้น
2. บุคลากรทางการวิจัยของประเทศที่มีคุณภาพมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น
3. ระบบและแผนพัฒนาทักษะด้านการวิจัยให้เยาวชนในระดับนักเรียนและนักศึกษาโดยการร่วมมือกับหน่วยงานทางการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (2562: 72) ได้กล่าวว่า การวิจัยเป็น การร่วมกันสร้างองค์ความรู้จากทุนทางชุมชนและท้องถิ่นเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ที่มีความหลากหลาย เกิดเป็นนวัตกรรมที่มีความหลากหลายอย่างสอดคล้องกับสังคมปัจจุบัน การศึกษาวิจัยเพื่อใช้เป็นกลไกในการพัฒนา โดยศึกษาในรูปแบบ Basic Research ที่ต้องเข้าใจแก่นแท้ของชุมชน ซึ่งมีกระบวนการวิจัยอย่างมีส่วนร่วมและได้รับการยอมรับจากชุมชน งานวิจัยเป็นพื้นฐานเพื่อทำความเข้าใจแก่นแท้ของการแสดงของชุมชนและท้องถิ่นและพัฒนาคุณภาพชีวิต การสร้างความหมายใหม่แก่มรดกทางวัฒนธรรมของชุมชนและท้องถิ่น โดยกระบวนการมีส่วนร่วมและยอมรับของเจ้าของวัฒนธรรม การใช้ทุนทางวัฒนธรรมและมรดกทางวัฒนธรรมเป็นเครื่องมือในการสร้างกระบวนการพัฒนาชุมชน

พิชิต อุทธีจรรณ (2560: 66) ได้กล่าวว่า การพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นเป้าหมายสูงสุดของการจัดการศึกษาที่บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายมุ่งหวังจะเกิดขึ้น บุคคลที่มีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ คือผู้บริหารการศึกษาเป็นผู้กำหนดนโยบายการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำนโยบายสู่การจัดการศึกษา ครู อาจารย์เป็นผู้จัดการเรียนการสอนเพื่อให้บรรลุตามจุดหมายของหลักสูตรสถานศึกษา นักวิชาการ และบุคลากรทางการศึกษาเป็นผู้มีส่วนร่วมสนับสนุนส่งเสริมการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ การดำเนินงานของบุคลากรดังกล่าวจำเป็นต้องใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการปรับปรุง พัฒนาคุณภาพการศึกษา นำสู่แนวคิดของแก่นการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

กรุณา วงษ์เทียนหลาย (2562: 83) ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิจัยถือเป็นพันธกิจหลักของการจัดการศึกษาเชื่อมโยงกับคุณภาพการศึกษา ได้แก่ การสนับสนุนให้เกิดงานวิจัย และอำนวยความสะดวกให้งานวิจัยสามารถดำเนินการไปได้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ แม้วานักวิจัยจะมีความรู้ความสามารถในการทำงานวิจัยมากเพียงใดก็ตาม แต่หากไม่มีหน่วยสนับสนุน เช่น การให้การสนับสนุนด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านทรัพยากร ด้านการประสานงาน ด้านการเผยแพร่ หรือ การขึ้นทะเบียนลิขสิทธิ์ทางปัญญาแล้ว งานวิจัยย่อมเกิดขึ้นไม่ได้

จากแนวคิดข้างต้น สรุปได้ว่า ผู้บริหารและครูควรนำผลการวิจัยไปใช้ในการตัดสินใจเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงานและสถาบันทางสังคมอื่นเข้ามามีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียน ให้ยึดหลักการมีส่วนร่วมของทุกหน่วยงานในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ช่วยสร้างความสามัคคี ช่วยเหลือบรรเทาถึงความต้องการขององค์กร ช่วยเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการทำงานให้สูงขึ้น ช่วยสร้างบรรยากาศในการทำงาน เพิ่มผลผลิตในองค์กรและสร้างบรรยากาศความร่วมมือให้เกิดขึ้นในองค์กร ผู้ร่วมงานเกิดความรู้สึกร่วมกันเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร ทำให้ผลงานดีขึ้น เกิดความเข้าใจร่วมกันในการปฏิบัติงาน รวมทั้งสนับสนุนส่งเสริมการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ร่วมศึกษาวิเคราะห์วิจัยกระบวนการจัดการเรียนรู้ นำผลการวิจัยมาแก้ไขปัญหาคอนภาพการการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

ทฤษฎีการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโคเฮนและอัฟฮอฟ

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำแนวคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วมของ โคเฮน, และอัฟฮอฟ (Cohen, & Uphoff. 1981: 188-189) มาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย โคเฮน, และอัฟฮอฟเป็นนักวิชาการที่ศึกษาวิจัยและปฏิบัติงานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้อย่างมาก โดยให้แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม ดังนี้

ขั้นที่ 1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) ในกระบวนการของการตัดสินใจนั้น ประการแรกสุดที่ต้องกระทำ คือ การกำหนดความต้องการและการจัดลำดับความสำคัญ ต่อจากนั้นก็เลือกนโยบายและประชาชนที่เกี่ยวข้อง การตัดสินใจนี้เป็นกระบวนการต่อเนื่องที่ต้องดำเนินการไปเรื่อย ๆ ตั้งแต่การตัดสินใจในช่วงเริ่มต้น การตัดสินใจในช่วงดำเนินการวางแผน และการตัดสินใจในช่วงการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้

ขั้นที่ 2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (Implementation) การมีส่วนร่วมในการสนับสนุนหรือจัดหาทรัพยากรต่าง ๆ ทั้งด้านงบประมาณ ด้านแรงงาน ด้านวัสดุอุปกรณ์ให้กับโครงการ การมีส่วนร่วมในการดำเนินการนั้น อาจทำได้หลายรูปแบบ เช่น การเป็นคณะกรรมการดำเนินงาน การเป็นสมาชิก การเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา อีกทั้งการมีส่วนร่วมสามารถเป็นบุคคลในทุกกลุ่มได้เช่นกัน การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ประกอบด้วย การสนับสนุนด้านต่าง ๆ ดังนี้ 1) ด้านทรัพยากร 2) ด้านการบริหาร 3) ด้านการประสานขอความร่วมมือ

ขั้นที่ 3 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefits) ในส่วนที่เกี่ยวกับผลประโยชน์นอกจากความสำคัญของผลประโยชน์ในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพแล้ว ยังจะต้องพิจารณาถึงการกระจายผลประโยชน์ภายในกลุ่มด้วย ผลประโยชน์ของโครงการนี้รวมทั้งผลที่เป็นประโยชน์ทางบวกและผลที่เกิดขึ้นในทางลบที่เป็นผลเสียของโครงการ ซึ่งจะเป็นประโยชน์และเป็นโทษต่อบุคคลและสังคมด้วย

ขั้นที่ 4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) การมีส่วนร่วมในการประเมินผลนั้น สิ่งสำคัญจะต้องสังเกต คือ ความเห็น (Views) ความชอบ (Preferences) และความคาดหวัง (Expectation) ซึ่งมีอิทธิพลสามารถแปรเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลในกลุ่มต่าง ๆ ได้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยการมีส่วนร่วม ตามแนวคิดของ โคเฮน, และอัฟฮอฟ (Cohen, & Uphoff, 1981: 188-189) 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making)
2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ (Implementation)
3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefits)
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation)

สภาพการบริหารงานวิชาการ
ด้านการวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพ
การศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของ
บุคลากรในโรงเรียนมัธยมศึกษา
เครือข่ายสหวิทยาเขตวังจันทน์
จังหวัดพิษณุโลก

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา เครือข่าย สหวิทยาเขตวังจันทน์ จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 6 โรงเรียน รวมทั้งสิ้นจำนวน 246 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 14 คน ครู จำนวน 232 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 5 พฤษภาคม 2565)

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา เครือข่ายสหวิทยาเขตวังจันทน์ จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 152 คน ได้มาจากการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ เกรจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1986: 345 อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2560: 43) ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 14 คน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง และครู จำนวน 138 คน ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือตามลำดับ ดังนี้

1. ศึกษาหลักการ ทฤษฎี เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของบุคลากร

2. นำกรอบแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรมาสร้างเครื่องมือที่เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของ โคเฮน, และอัฟฮอฟ (Cohen, & Uphoff, 1981: 188-189) 4 ด้าน ดังนี้ 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ 3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

3. นำแบบสอบถามเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องเชิงเนื้อหา (Content Validity) ว่าข้อความในแบบสอบถามเป็นข้อความที่ตรงกับสิ่งที่ต้องการศึกษา ถูกต้อง และครอบคลุมเนื้อหาเชิงทฤษฎีที่ได้ศึกษาวិเคราะห์ และกำหนดให้เป็นนิยามศัพท์เฉพาะ

4. นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และนำผลการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าความเที่ยงตรง IOC (Index of Item Objective Congruence) มาคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง ซึ่งต้องเลือกเฉพาะข้อคำถามมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.60-1.00 (บุญชม ศรีสะอาด, 2560: 71)

5. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-Out) กับผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา เครือข่ายสหวิทยาเขตพุทธชินราช จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 30 คน นำผลการทดลองมาวิเคราะห์หาคุณภาพค่าความเชื่อมั่น โดยวิธีการหาสูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค ซึ่งแบบสอบถามการวิจัยครั้งนี้มีค่าความเชื่อมั่น 0.97

6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเสนออาจารย์ที่ปรึกษา และนำไปจัดทำเป็นแบบสอบถามอิเล็กทรอนิกส์ฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยต่อไป

วิธีรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ขอความอนุเคราะห์จาก คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม เพื่อทำหนังสือแนส่งแบบสอบถามถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อใช้ในการวิจัย และใช้แบบสอบถามอิเล็กทรอนิกส์ส่งถึงโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 152 ฉบับ

3. เมื่อได้รับการตอบกลับแบบสอบถามคืนผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

ผู้วิจัยได้ประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยสถิติที่ใช้วิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม คือ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาการบริหารงานวิชาการด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรในโรงเรียนมัธยมศึกษา เครือข่ายสหวิทยาเขตวังจันทน์ จังหวัดพิษณุโลก ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์การบริหารงานวิชาการด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรในภาพรวม

ด้าน	การบริหารงานวิชาการด้านการวิจัย	n=152		ระดับความคิดเห็น	ลำดับ
		$\bar{X}$	S.D.		
1	การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	4.15	0.74	มาก	4
2	การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ	4.19	0.74	มาก	3
3	การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	4.22	0.74	มาก	2
4	การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	4.25	0.69	มาก	1
รวม		4.20	0.73	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า การบริหารงานวิชาการด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรในโรงเรียนมัธยมศึกษา เครือข่ายสหวิทยาเขตวังจันทน์ จังหวัดพิษณุโลก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.73) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.73) รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.74) และด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.74) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.74)

ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.74) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้บริหารร่วมกับครูวิเคราะห์ปัญหาเพื่อนำมาเป็นประเด็นการวิจัย ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.76) รองลงมาคือ ผู้บริหารร่วมกับครูกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ในการดำเนินงานวิจัย เพื่อการบริหารจัดการและการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการในภาพรวมของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.74) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้บริหารร่วมกับครูจัดลำดับความสำคัญของปัญหาการวิจัย ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.74)

ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.74) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้บริหารสนับสนุนส่งเสริมให้ครูมีวิธีการดำเนินงานวิจัย และการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.71) รองลงมาคือ ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการดำเนินงานวิจัย และแสดงความสามารถในการปฏิบัติงานที่ได้รับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.73) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้บริหารสร้างเครือข่ายความร่วมมือและขอความช่วยเหลือจากฝ่ายงาน องค์กรหรือหน่วยงานอื่น ให้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.72)

ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.74) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้บริหารร่วมกับครูพิจารณาถึงผลในการดำเนินงานวิจัยที่จะเกิดผลในทางบวกและทางลบ ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.73) รองลงมาคือ ผู้บริหารให้ครูรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งในความสำเร็จในการดำเนินงานการวิจัย ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.75) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้บริหารจัดสรรกระจายความชอบและผลประโยชน์ที่โรงเรียนได้รับจากการวิจัยให้กับครู ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.73)

ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.69) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้บริหารร่วมกับครูนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลการวิจัยไปใช้ในการวางแผนปรับปรุง แก้ไขการปฏิบัติงานให้ดีขึ้น ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.68) รองลงมาคือ ผู้บริหารร่วมกับครูนำผลการประเมินการดำเนินงาน

งานวิจัยไปพัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.64) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้บริหารร่วมกับครู
เสนอแนะแนวทางการปรับปรุงการดำเนินงานวิจัย ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.71)

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาการบริหารงานวิชาการด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรใน
โรงเรียนมัธยมศึกษา เครือข่ายสหวิทยาเขตวังจันทน์ จังหวัดพิษณุโลก ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องมาจากผู้บริหารและครู
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา เครือข่ายสหวิทยาเขตวังจันทน์ จังหวัดพิษณุโลก ให้ความสำคัญกับการบริหารงานวิชาการด้านการ
วิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ร่วมกับนำกระบวนการวิจัยไปใช้ในการแก้ปัญหาพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนให้
มีประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผลต่อคุณภาพของผู้เรียน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เจนจิรา เวียนสุข (2562: 327) ได้ทำวิจัย
เรื่อง การบริหารงานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมรรณพาราม พบว่า การบริหารงานวิจัยเพื่อพัฒนา
คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมรรณพารามโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด
จำนวน 1 ด้าน คือด้านกำหนดนโยบายและแนวทางในการใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้และกระบวนการ
ทำงานของผู้เรียน ครูและผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษา สอดคล้องกับผลงานการวิจัยของ จิตรา แก้วมะ (2564: 234-235) ได้ทำ
วิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 พบว่า 1) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียน
โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3) การบริหาร
แบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนจำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง
พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน และได้นำเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียน เพื่อให้เกิด
ประสิทธิผลแก่โรงเรียน คือ ควรมีการพัฒนาหลักการด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา และสอดคล้อง
กับแนวคิดของ กรุณา วงษ์เทียนหลาย (2562: 83) กล่าวว่า การสนับสนุนให้งานวิจัยสามารถดำเนินการไปได้ตามวัตถุประสงค์
ที่กำหนดไว้ ถือเป็นพันธกิจหลักของการจัดการศึกษาที่เชื่อมโยงกับคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาความเป็นเลิศในคุณภาพ
การศึกษา

เมื่อพิจารณาการบริหารงานวิชาการด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรใน
โรงเรียนมัธยมศึกษา เครือข่ายสหวิทยาเขตวังจันทน์ จังหวัดพิษณุโลก ในด้านรายด้านพบว่า การบริหารงานวิชาการด้าน
การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของบุคลากร อยู่ในระดับมาก ทุกด้านและมีค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกัน โดยมี
ประเด็นที่น่าสนใจ คือ

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล เนื่องมาจากผู้บริหารและครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา
เครือข่ายสหวิทยาเขตวังจันทน์ จังหวัดพิษณุโลก ให้ความสำคัญกับการกำหนดแนวทางการประเมินงานผลการวิจัย การนิเทศ
ติดตาม สรุปรายงานผลการวิจัย การรายงานเผยแพร่ผลงานการวิจัยให้บุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษา บุคคล ครอบครัว
องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นได้รับรู้ นำผลการประเมินการดำเนินงานวิจัยไปพัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้ เสนอแนะ
แนวทางการปรับปรุงการดำเนินงานวิจัย และนำผลการประเมินไปใช้ในการวางแผน ปรับปรุง แก้ไขการปฏิบัติงาน สอดคล้อง
กับผลงานวิจัยของ ตลนภา รุติวรรณ และปิยะนาถ บุญมีพิพิธ (2563: 447-448) ได้ทำวิจัยเรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วม
ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรีเขต 3 พบว่า
โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ คือ ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ด้านการมี
ส่วนร่วมในการวางแผน ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยด้านการมีส่วนร่วมใน
การประเมินผลใช้หลักการการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการประเมินผลของการใช้งบประมาณของสถานศึกษา การประเมินผล
การใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา การประเมินการสรุปผลการจัดกิจกรรม/โครงการ/งานของสถานศึกษา
ครอบคลุมทุกพันธกิจของสถานศึกษา และวิเคราะห์วิจัยวิธีประเมินผลการเรียนการสอนด้วยวิธีการที่หลากหลายและทุกภาค
ส่วนมีส่วนร่วม และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พิชา ก้าวพรม (2563: 447-448) ได้ทำวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วม
การบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 5 พบว่า การมี
ส่วนร่วมในการประเมินผลอยู่ในระดับมาก โดยแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการด้านการประเมินผล ครูมี

ส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดระบบบริหาร และสารสนเทศโดยจัดโครงสร้างการบริหารให้เอื้อต่อการพัฒนาระบบ ผู้บริหารประชุมวางแผนการปฏิบัติงานของครู โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของคณะครู

ส่วนด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ อยู่ในระดับมาก แต่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น เนื่องจากผู้บริหารและครูใน โรงเรียนมัธยมศึกษา เครือข่ายสหวิทยาเขตวังจันทน์ จังหวัดพิษณุโลก ยังไม่ได้สร้างความตระหนักร่วมกันในการดำเนินการ ศึกษา วิเคราะห์ วินิจฉัยปัญหาในการวิจัย การจัดลำดับความสำคัญของปัญหาการวิจัย วิเคราะห์ปัญหาเพื่อนำมาเป็นประเด็น การวิจัย ผู้บริหารและครูยังขาดการดำเนิน การวางแผนงานการวิจัยของสถานศึกษา ทำให้ไม่ได้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น อภิปรายเสนอแนะ ตัดสินใจเลือกประเด็นการวิจัยของสถานศึกษาร่วมกัน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ จุฑามาศ พันสุวรรณ (2562: 2) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็ก เล็กเทศบาลนครเชียงใหม่ พบว่า สภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อ พิจารณารายด้านพบว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอยู่ในระดับปานกลาง โดยปัญหาของการมีส่วนร่วมในทุกด้าน พบว่า เกิดจากขาดข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจในด้านต่าง ๆ และขาดความรู้ในบทบาทหน้าที่ และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ปราษฎา รัตพลทิ (2558: 195) ได้ทำวิจัยเรื่อง แนวทางการส่งเสริมครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในโรงเรียนบ้านสันติสุข อำเภอมะนัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 3 พบว่า ประเด็นที่เป็นระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อ การดำเนินงานมาก คือ ด้านนโยบายบริหารขององค์กร และมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล โดยปัจจัยจูงใจด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ควรให้สนับสนุนการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความรู้และประสบการณ์ การมอบหมาย ความรับผิดชอบในโครงการ การเผยแพร่ผลงาน แม้กระทั่งการมอบหมายให้ครูที่มีผลงาน การทำวิจัยชั้นเรียนเป็นครูพี่เลี้ยงให้ ครูที่ต้องการทำวิจัยในชั้นเรียน

ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ พบว่าในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้บริหาร สร้างเครือข่ายความร่วมมือและขอความช่วยเหลือจากฝ่ายงาน องค์กรหรือหน่วยงานอื่น ให้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานเพื่อ สนับสนุนการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา เนื่องจาก ผู้บริหารยังไม่ตระหนักถึงการสร้างเครือข่ายความร่วมมือใน การทำงานด้านการวิจัย ทั้งหน่วยงานภายในและหน่วยงานภายนอก ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ให้ความช่วยเหลือ เกื้อกูล และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พัทรินทร์ จันทาพูน (2557: 87) ได้ทำวิจัยเรื่อง การบริหาร เครือข่ายความร่วมมือเพื่อการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันที่เร่งแก้ไขปัญหาคือ ด้านการบริหาร จัดการเครือข่าย โดยการบริหารจัดการเครือข่ายยังไม่มีมีการประสานความร่วมมือ และสร้างโครงสร้างการทำงานการบริหาร จัดการ หรือหน้าที่ของสมาชิก มีเพียงการรวมกลุ่มเครือข่ายเพื่อร่วมกันทำงานเท่านั้น และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วรณัฐ สิงห์ทอง (2560: 123) ได้ทำวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ผู้บริหารและครู สามารถสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างครู ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรในการพัฒนาการยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน และภาพรวมด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ สมรรถนะด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน

ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ พบว่าในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้บริหารจัดสรรกระจายความชอบและผลประโยชน์ที่โรงเรียนได้รับจากการวิจัยให้กับครู เนื่องจากจากครูได้รับการจัดสรร กระจายความชอบ และผลประโยชน์ที่โรงเรียนได้รับจากการวิจัยในระดับที่น้อย ผู้บริหารยังขาดความเข้าใจในการจัดสรร กระจายความชอบให้ครูอย่างทั่วถึงและเหมาะสมการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ จากการดำเนินการวิจัย และยังไม่ได้ ตระหนักถึงการมีส่วนร่วมในการนำผลประโยชน์ที่โรงเรียนได้รับมาพิจารณาความดีความชอบ และมีการยกย่องชมเชยและ สร้างแรงจูงใจแก่ครูในโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ วิศรุต เพ็ชรสีมวง (2564: 134) ได้ทำวิจัยเรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมของ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมใน ผลประโยชน์ ผู้บริหารควรสร้างขวัญและกำลังใจให้กับคณะครูในการปฏิบัติงานอย่างทั่วถึงและเหมาะสม ให้การยอมรับใน การปฏิบัติงานยกย่องและชมเชยในผลงานที่สร้างชื่อเสียงให้สถานศึกษาให้กำลังใจในการปฏิบัติงาน พิจารณาความชอบของ คณะครูด้วยความยุติธรรม โปร่งใส โดยการปฏิบัติงานตามระเบียบข้อกำหนด และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ชัชวาล พฤกษ์พงศ์พันธ์ (2558: 82) ได้ทำวิจัยเรื่อง การส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ครูไม่มีโอกาสนำผลการวิจัยมาเป็นเกณฑ์ในการเข้ารับพิจารณา ความดีความชอบ โรงเรียนไม่ให้ความสำคัญกับผลงานวิจัยในชั้นเรียนของครูเพื่อเป็นขวัญกำลังใจในความก้าวหน้าทางวิชาชีพ

และมีแนวทางการแก้ไขปัญหาคือ ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการส่งเสริมครูผู้สอน โดยสร้างความตระหนักและให้ความสำคัญในทักษะความรู้ความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียน กระตุ้นให้นำผลการวิจัยไปใช้เป็นส่วนหนึ่งของการพิจารณาความดีความชอบ เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจในการทำงาน ตลอดจนการสนับสนุนงบประมาณด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนให้เพียงพอ และตรงตามวัตถุประสงค์การวิจัย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยการบริหารงานวิชาการด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรในโรงเรียนมัธยมศึกษา เครือข่ายสหวิทยาเขตวังจันทน์ จังหวัดพิษณุโลก พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ผู้บริหารและครูควรให้ความสำคัญในการร่วมกันกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานวิจัย และมีการประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้านความรู้และประสบการณ์ในการทำวิจัย ตัดสินใจเลือกประเด็นปัญหาการดำเนินงานวิจัยร่วมกัน ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ผู้บริหารสร้างเครือข่ายความร่วมมือและขอความช่วยเหลือจากฝ่ายงานองค์กรหรือหน่วยงานอื่นให้มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน เพื่อสนับสนุนการวิจัย เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ผู้บริหารและครูควรประสานงาน ขอความร่วมมือจากฝ่ายงานและหน่วยงานภายนอกให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการวิจัย ด้านการมีส่วนร่วมใน การรับผลประโยชน์ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ผู้บริหารจัดสรรกระจายความชอบและผลประโยชน์ที่โรงเรียนได้รับจากการวิจัยให้กับครู ผู้บริหารควรมีการจัดสรรผลประโยชน์ให้แก่ครูอย่างทั่วถึงและเหมาะสม ให้ครูมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์จากการดำเนินการวิจัย ครูควรได้นำผลงานการวิจัยเสนอต่อผู้บริหารเพื่อพิจารณาความดีความชอบ และได้รับการยกย่องชมเชยและสร้างแรงจูงใจแก่ครูในโรงเรียนที่ได้ดำเนินการวิจัยจนประสบความสำเร็จลุล่วงร่วมกัน ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ผู้บริหารสร้างเครือข่ายความร่วมมือและขอความช่วยเหลือจากฝ่ายงาน องค์กรหรือหน่วยงานอื่น ให้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารควรตระหนักถึงการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการทำงานด้านการวิจัย ทั้งหน่วยงานภายในและหน่วยงานภายนอก ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ให้ความช่วยเหลือเกื้อกูล และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน สร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรในการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาในลักษณะของวิจัยเชิงคุณภาพในการบริหารงานวิชาการด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของบุคลากร โดยการสังเกต หรือสัมภาษณ์จากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกต่อไป

2.2 ควรมีการศึกษาการบริหารงานวิชาการด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรในสังกัดอื่น ๆ เพื่อให้ทราบถึงความเหมือนและความแตกต่างของระดับความคิดเห็น และเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารของผู้บริหารร่วมกับครูต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กรรณา วงษ์เทียนหลาย. (2562). การบริหารงานวิจัยสู่ความเป็นเลิศในคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา. วารสารการบริหารและนวัตกรรมการศึกษา. 2(3): 83-98.
- จิตรา แก้วมะ. (2564). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. 9(35): 234-244.
- จุฑามาศ พันสุวรรณ. (2562). การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครเชียงใหม่. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง. 8(2): 2-17.
- เจนจิรา เวียนสุข. (2562). การบริหารงานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมหารัชมงคล. วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร. 10(2): 327-337.
- ชัชวาล พลฤกษ์พงศ์พันธ์. (2558). การส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. 18(82): 76-85.

- ดลนภา ฐิตะวรรณ, และปิยะนาถ บุญมีพิพิธ. (2563). การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3. **วารสารวิชาการ สถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ**. 6(2): 447-458.
- นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ, และอินดา ศิริวรรณ. (2560). การบริหารแบบมีส่วนร่วม The Participative Management. **วารสารมหาวิทยาลัยวิชาการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย**. 4(1): 176-187.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). **การวิจัยเบื้องต้น**. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปราษฎา รัตพลที. (2558). แนวทางการส่งเสริมครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในโรงเรียนบ้านสันติสุข อำเภอแม่จัน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3. **วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย**. 18(8): 195-202.
- พระปลัดสุรเชษฐ์ สุรเชษฐ์. (2561). การศึกษากับการพัฒนาความเป็นมนุษย์. **วารสารวิชาการ สถาบันพัฒนาพระวิทยากร**. 1(2): 81-92.
- พัชรินทร์ จันทาพูน. (2557). การพัฒนากลยุทธ์การบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก. **วารสารครูศาสตร์**. 42(1): 81-94.
- พิชา ก้วพรหม. (2565). การมีส่วนร่วมการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5. **วารสารวารสารศึกษาศาสตร์**. 9(1): 100-110.
- พิชิต ฤทธิ์จัญญ. (2557). **ปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียน: ครูทุกคนทำได้ไม่ยาก**. (พิมพ์ครั้งที่ 11). กรุงเทพฯ: แฮส ออฟ เคอร์มิสท์.
- โรงเรียนคันทังพิทยาคม. (2565). **วาระการประชุมครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนคันทังพิทยาคม**. สืบค้นเมื่อ 11 กรกฎาคม 2565, จาก <https://sites.google.com/d/16roOuTVpYJzxS2umHA4YNzsoeFkNo9Gy/p>.
- วรรณญา สิงห์ทอง. (2560). การศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1. **วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง**. 6(1): 118-128.
- วิศรุต เพ็ชรสิมวัง. (2564). การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2. **วารสารวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ**. 11(3): 124-138.
- สมโภชน์ อเนกสุข. (2559). **การวิจัยทางการศึกษา**. (พิมพ์ครั้งที่ 8). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุธรรม ธรรมทัศนานนท์. (2560). กลยุทธ์การบริหารวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก. **วารสารวิจัยทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ**. 11(2): 193-203.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์. (2562). **แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562-2565)**. สืบค้นเมื่อ 21 มกราคม 2565, จาก https://www.sec-plkutt.go.th/plan62/01plan39_62-65.pdf.
- _____. (2565). **แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2565**. สืบค้นเมื่อ 3 กุมภาพันธ์ 2565, จาก <https://www.sec-plkutt.go.th/plan65/plan65.pdf>.
- สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. (2560). **นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2560-2564)**. สืบค้นเมื่อ 10 พฤษภาคม 2565, จาก https://www.nrct.go.th/e-publish1/policystrategy60-64/files/downloads/nrctpolicy-strategy60-64_upd591011.pdf.
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2562). **นโยบายและยุทธศาสตร์การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2563 – 2570**. สืบค้นเมื่อ 10 พฤษภาคม 2565, จาก <https://backend.tsri.or.th/files/Plan.pdf>.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579**. กรุงเทพฯ: พรักหวานกราฟฟิค.
- องอาจ นัยพัฒน์. (2561). **การวิจัยสถาบัน: เครื่องมือพัฒนาสถาบันสู่ความเป็นเลิศ**. กรุงเทพฯ: สามลดา.
- Cohen, J. M., & Uphoff, N. T. (1981). **Rural Development Participation: Concept and Measure for Project Design Implementation and Evaluation: Rural Development Committee Center for international Studies**. New York: Cornell University Press.